

2016-01-22

Korvaa toimintaohjeen TO 3, 2015-02-09

SESKOn hallituksen hyväksymä 2016-02-15

OSALLISTUMINEN CENELECin TOIMINTAAN

Sisällysluettelo

Johdanto	2
1 CENELECin yleiskuvaus	2
1.1 Jäsenmaat	2
1.2 CENELECin laatimat standardit ja julkaisut	3
1.3 CENELECin organisaatio	4
2 CENELECin tekninen työ	5
2.1 Tekniset komiteat ja alakomiteat	5
2.2 Työryhmät	6
2.3 Projektiryhmät	6
2.4 Raportoivat sihteeristöt	6
2.5 Yhteiset CEN/CENELEC ja ETSI/CENELEC -komiteat ja työryhmät	7
3 CENELEC-työskentely SESKOssa	7
3.1 SESKOn seurantaryhmät	7
3.2 Dokumenttijakelu	8
4 CENELEC-standardien valmistelu ja työdokumentit	10
4.1 IEC-esikuviin pohjautuvat standardit	11
4.1.1 HQ-harmonisointikyselyt	11
4.1.2 IEC-standardin ja CENELEC-standardin valmistelu rinnakkain	12
4.1.2.1 IEC-CENELEC-rinnakkaislausuntokierros	12
4.1.2.2 IEC-CENELEC-rinnakkaisäänestys	13
4.2 Puhtaasti CENELECssä laaditut standardiehdotukset	13
4.2.1 Työryhmävaihe ja komiteoiden "secretariat"-merkityt asiapaperit	13
4.2.2 CENELECin lausuntokierros	14
4.2.3 CENELECin loppuäänestys	14
4.2.4 CENELECin UAP –menettely	15
4.2.5 CENELECin standardien vahvistaminen	15
4.2.5.1 Automaattinen vahvistus	15
4.2.5.2 Vahvistus BT:ssä kirjeenvaihtomenettelyllä	15
4.2.5.3 Vahvistus BT:n kokouksessa	15
4.3 Kansalliset lausuntokierrokset Suomessa	16
4.4 Kansalliset poikkeukset	16
4.5 Äänestyksiin vastaaminen ja kommentit	17
5 CENELEC-standardien käyttöönotto Suomessa	18
6 Kansallisten standardien laadinta ja CENELEC	19
6.1 Vilamoura-menettely	19
6.1.1 Ilmoittaminen	19
6.1.2 Vastaaminen	19
7 Osallistuminen kokouksiin	20
7.1 Osallistuminen CENELEC-komiteoiden kokouksiin	20
7.2 Osallistuminen CENELECin työryhmiin	20

2016-01-22

JOHDANTO

Tämä toimintaohje käsittelee osallistumista [CENELECin](#) standardointityöhön. Ohjeen päätarkoituksena on opastaa suomalaisten asiantuntijaryhmien jäseniä standardien valmisteluun liittyvissä menettelytavoissa. Ohjeessa esitellään lyhyesti CENELECin toiminta ja sen erilaiset julkaisut. Ohje kuvaa myös millaisia dokumentteja standardointityössä on, mikä niiden merkitys on ja miten niihin reagoidaan, jotta saadaan Suomen näkökannat mukaan standardien valmisteluun.

CENELEC pyrkii julkaisujen valmistelussa nopeuteen ja tehokkuuteen. Tämän takia CENELECin komiteoiden työdokumentit jaetaan pelkästään sähköisesti. Nopeus ja tehokkuus edellyttävät myös annettujen määräaikojen noudattamista ja asioiden esittämistä määrättyssä muodossa.

CENELECin komiteoiden ja työryhmien työdokumenttien jakelu tapahtuu CENELECin verkkosivujen kautta sekä [Collaboration Tool](#) -palvelussa. Äänestyksissä olevien standardiehdotusten ja valmiiden standardien jakelu tapahtuu SESKOn toimiston kautta. Valmiit EN-standardit löytyvät myös CENELEC-komitean verkkosivuilta.

SESKOn standardointityön ja organisaation yleiskuvaus on esitetty toimintaohjeessa TO 1, *Osallistuminen SESKOn toimintaan*. IEC:n toimintaan osallistumisesta annetaan ohjeet toimintaohjeessa TO 2. Nämä ohjeet löytyvät SESKOn verkkosivulta (www.sesko.fi) [Osallistuminen → Ohjeita asiantuntijoille](#).

1 CENELECin YLEISKUVAUS

1.1 Jäsenmaat

[CENELEC](#) (European Committee for Electrotechnical Standardization) on vuonna 1973 perustettu **sähköalan eurooppalainen**, EU- ja EFTA-maiden standardointijärjestö. CENELECin tehtävänä on Eurooppaan soveltuvien sähköalan EN-standardien ja tietyillä teknisillä aloilla käytössä olevien HD-harmonisointiasiakirjojen laadinta.

CENELECissä on [jäsenmaita](#) (33) sekä [liitännäisjäseniä](#) (13). Näitä edustavat nimetyt kansalliset standardointijärjestöt. Suomen kansalliskomiteana on SESKO. CENELECissä päätöksenteko tapahtuu painotetuin äänin, jotka on esitetty taulukossa 1.

2016-01-22

Taulukko 1 - CENELECin jäsenmaat ja painoarvot äänestyksissä

Varsinaiset jäsenmaat (2015)	
Ranska, Saksa, Italia, Turkki, Iso-Britannia	29 ääntä
Puola, Espanja	27 ääntä
Romania	14 ääntä
Alankomaat	13 ääntä
Belgia, Tšekki, Kreikka, Unkari, Portugali	12 ääntä
Itävalta, Bulgaria, Ruotsi, Sveitsi	10 ääntä
Kroatia, Tanska, Suomi , Irlanti, Liettua, Norja, Slovakia	7 ääntä
Kypros, Viro, Makedonia, Latvia, Luxemburg, Slovenia	4 ääntä
Islanti, Malta	3 ääntä
Liitännäisjäseniä ovat lisäksi: Albania, Bosnia-Herzegovina, Egypti, Georgia, Israel, Jordania, Moldova, Marokko, Montenegro, Serbia, Tunisia, Ukraina, Valkovenäjä	

1.2 CENELECin laatimat standardit ja julkaisut

Valtaosa CENELECin julkaisuista on joko EN-standardeja tai harmonisointiasiakirjoja (HD). Kumpaakin julkaisutyyppiä kutsutaan yleisesti standardeiksi.

EN-standardit (*European Standard*) on vahvistettava sellaisenaan kaikissa jäsenmaissa. Teknisillä aloilla Euroopan Unionin lainsäädäntö (direktiivit) asettaa usein vain olennaiset vaatimukset. Niiden täyttäminen voidaan osoittaa käyttämällä EN-standardeja. Suomen jäsenyys CENELECissä on sitova niin, että kaikki EN-standardit on **saatettava sellaisenaan SFS-standardiksi** (SFS-EN -standardit). Samalla on mahdolliset ristiriitaiset aiemmat SFS-standardit kumottava.

Noin 80 % sähköalan EN-standardeista perustuu kansainvälisiin IEC-standardeihin, joko sellaisenaan tai niin kutsutuilla CENELECin yhteisillä muutoksilla (*Common Modifications*) muutettuina.

HD-harmonisointiasiakirjat (*Harmonization Document*) ovat lähes yhtä sitovia kuin EN-standardit. Niitä ei kuitenkaan ole pakko vahvistaa sellaisenaan kansallisiksi standardeiksi, mutta toisaalta jäsenmaat eivät saa julkaista sellaista omaa kansallista standardia (esim. SFS -standardia) joka olisi ristiriidassa HD-asiakirjan kanssa. Myös mahdolliset aiemmat ristiriitaiset kansalliset standardit on kumottava tai muutettava HD-asiakirjan vaatimuksia vastaavaksi. Lyhyesti sanottuna, jos kansallisia standardeja on ylipäänsä olemassa, ovat ne vastaavan HD-asiakirjan kanssa yhteneviä.

TS - Tekninen spesifikaatio (*Technical Specification*) on CENELECin teknisen komitean laatima ja vahvistama dokumentti, sen laatimisprosessi on kevyempi kuin standardin. Tekninen spesifikaatio julkaistaan usein silloin, kun teknologia on uutta ja kehittyvää tai standardin laatimiseen vaadittavaa yksimielisyyttä ei ole saavutettu, mutta on tärkeää

2016-01-22

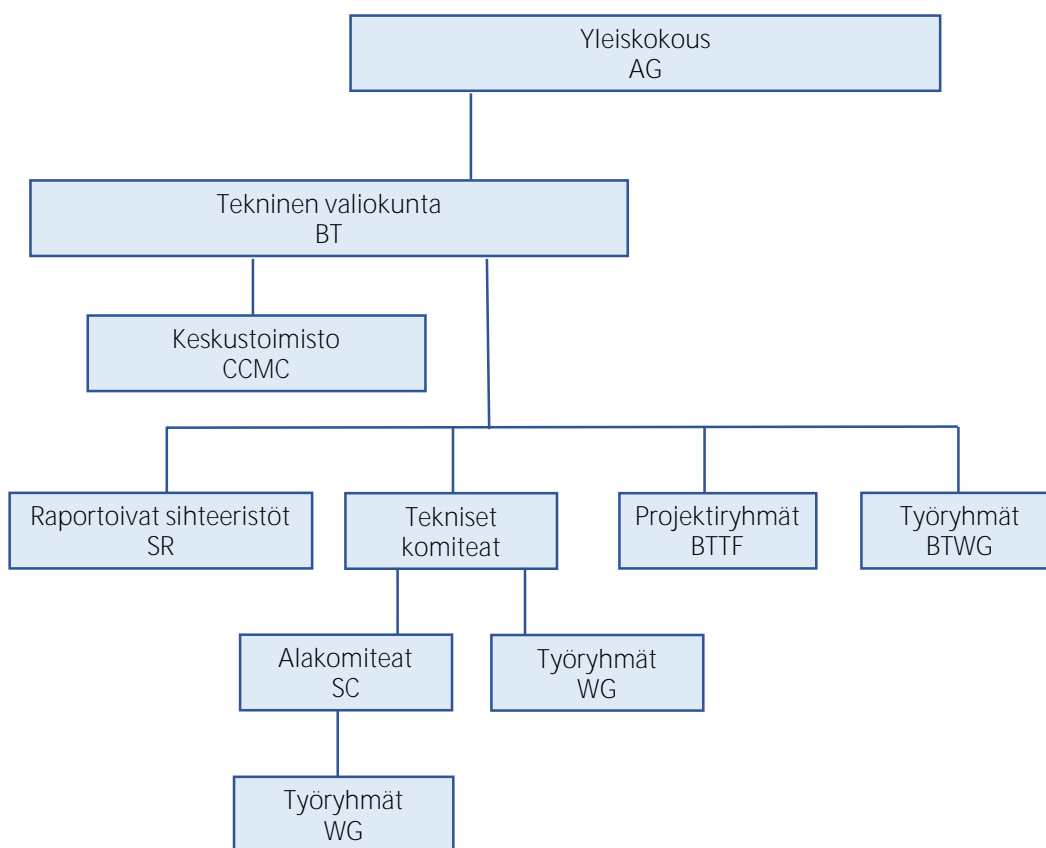
Julkaista dokumentti asiasta. CENELECin sääntöjen mukaan tekninen spesifikaatio voi olla voimassa vain 2-3 vuotta. Tämän jälkeen se pitää joko kumota tai korvata standardilla.

TR - Tekninen raportti (*Technical Report*) on CENELECin hyväksymä dokumentti, jonka opastava sisältö ei sovellu julkaistavaksi eurooppalaisena standardina tai teknisenä spesifikaationa. Tekninen raportti voi sisältää esimerkiksi CENELECin kansallisten jäsenten keskuudessa tehtyjen kyselyiden tuloksia, tietoja muissa organisaatioissa tehtävästä työstä, tai tietoja alan viimeisestä kehitystasosta.

Oppaat, raportit ja luettelot ovat CENELECin julkaisemia, standardien käyttöä täydentäviä ja opastavia *CENELEC Guide*- ja *CENELEC Report*-julkaisuja.

HUOM: ENV esistandardeja (ENV–Pre-standard) ei enää laadita ja aikaisemmin laaditut on yleisesti kumottu tai muutettu varsinaisiksi standardeiksi.

1.3 CENELECin organisaatio

Kuva 1 - CENELECin teknisen työn organisointi

Yleiskokous (*General Assembly*, AG) on järjestön korkein päättävä elin. Se valvoo hallinnollisia asioita, taloutta sekä yhteyksiä muihin järjestöihin (mm. EU, EFTA, IEC, CEN, ETSI).

Tekninen valiokunta (*Technical Board*, BT) valvoo standardointikomiteita ja koordinoi teknistä standardointityötä. Se mm. päättää standardien vahvistamisesta äänestystulosten perusteella.

2016-01-22

Komiteat, alakomiteat ja työryhmät ovat standardien varsinaista teknistä sisältöä laativat ryhmät, joiden aihepiiri jaottelu mukaillee kansainvälisen IEC:n komiteajaottelua. Aihepiirien mukaan on muodostettu **tekniset komiteat** (*Technical Committee, TC*) ja tarvittaessa niille **alakomiteoita** (*Sub-Committee, SC*). Asiantuntijatason laadintatyötä tehdään näiden alaisuudessa olevissa **työryhmissä** (*Working Group, WG*).

Projektiryhmät (BT- *Task Force*, BTTF ja BT- *Working Group*, BTWG) ovat suoraan *Teknisen valiokunnan* (BT) alaisia, tiettyä standardointiprojektia varten perustettuja työryhmiä.

Projektiryhmiä perustetaan tapauksiin, joissa standardointi on tarpeen, mutta joilta puuttuu aiheeseen liittyvä tekninen komitea (TC) tai alakomitea (SC). Työn valmistuttua projektiryhmät lakkautetaan.

Lisäksi [CENillä](#), CENELECillä ja myös [ETSillä](#) on **yhteisiä teknisiä komiteoita ja työryhmiä**, CEN/CLC/TC, CEN/CLC/JWG, CEN/CLC/ETSI/JWG. Standardointityön laajeneminen perinteisten aluejakojen yli lisää erilaisten yhteistyöryhmien tarvetta.

Eurooppalaisilla standardointijärjestöillä CENELECillä ja CEN:illä on yhteinen **keskustoimisto** (CCMC, CEN-CENELEC Management Centre), joka huolehtii CENELECin päivittäisistä tehtävistä, mm. standardien julkaisusta. CCMC:n toimisto on Brysselissä ja sen yhteydessä on [CEN-CENELEC Meeting Centre](#), jossa huomattava osa CENELECin teknisten komiteoiden ja niiden työryhmien kokouksista pidetään.

2 CENELECIN TEKNINEN TYÖ

2.1 Tekniset komiteat (TC) ja alakomiteat (SC)

CENELEC on järjestäytynyt sähköalan eri sektoreita koskeviin **teknisiin komiteoihin** (TC) (katso kuva 1), joiden aihepiirit ovat pääsääntöisesti samat kuin IEC:ssä. Komiteat voivat olla jakautuneita vielä pienempien aihepiirien mukaisesti **alakomiteoihin** (SC). Komiteoissa ja alakomiteoissa pysyvinä jäseninä ovat ainoastaan puheenjohtaja ja sihteeri. Muina jäseninä ovat **jäsenmaat**, jotka voivat nimetä kutakin kokousta varten **edustajansa**. Kokoukseen osallistuvat edustavat siten jäsenmaataan, eivät itseään tai yritystään.

Kokousten välillä puheenjohtaja ja sihteeri yhdessä CENELECin keskustoimiston (CCMC) kanssa huolehtivat standardiehdotusten valmisteluun liittyvästä yhteydenpidosta jäsenmaihin, eli Suomessa SESKOon. SESKOn toimiston tehtävänä on välittää tieto edelleen toimintaan osallistuville asiantuntijoille.

Komiteoiden työdokumenttien sähköistä jakelua varten CENELEC käyttää IEC:n kanssa yhteistä työkalua [Collaboration Toolia](#). SESKO myöntää kansallisten komiteoiden, seurantaryhmien ja työryhmien jäsenille käyttöoikeudet ao. CENELECin komitean alaan kuuluvien ryhmien työdokumentteihin. *Collaboration Tool* on tarkoitettu komiteoiden työssään tarvitsemien dokumenttien, kokouskutsujen ja kokousten pöytäkirjojen sekä niiden liitteiden jakeluun.

Standardiehdotusten (prEN, FprEN) jakeluun *Collaboration Toolia* ei käytetä, vaan niiden jakelusta vastaavat CENELECin jäsenet (kansalliskomiteat, Suomessa siis SESKO). *Secretariat Enquiry*-lausuntopyyntöihin liittyvät ehdotukset jaetaan kuitenkin *Collaboration Toolin* kautta, koska nämä lausuntokierrokset eivät ole varsinaisesti lausunto- tai äänestyskierroksia.

2016-01-22

HUOM: [Collaboration Tool](#) on IEC:n kanssa yhteinen. Siten käyttäjätunnukset ja salasanat ovat **samat** molempien järjestöjen dokumentteihin. Vuoden 2015 alusta *Collaboration Tooliin* on perustettu dokumenttiarkistoja myös SESKOn kansallisille komiteille ja seurantaryhmille.

Komiteoiden ja alakomiteoiden kokousten tarkoituksena on tehdä standardiehdotusten valmistelussa tarvittavia päätöksiä sekä huolehtia komitean toimialan kokonaissuunnittelusta.

2.2 Työryhmät (WG)

Komiteoilla ja alakomiteoilla on **työryhmiä** (WG), jotka laativat kulloinkin työstettävän standardin teknisen sisällön. Työryhmän perustaa tekninen komitea/alakomitea, nimeämällä sille puheenjohtajan ja sihteerin tai pelkästään vain ns. **kokoonkutsujan** (convenor). Oikeus jäsenten nimeämiseen on kullakin jäsenmaalla, eli Suomessa SESKOlla.

Nimeäminen on **aina** tehtävä SESKOn toimesta riippumatta siitä, onko esim. teknisen komitean (TC) kokouksessa työryhmää perustettaessa jo tiedusteltu osallistujien mahdollista kiinnostusta.

Työryhmissä kukin jäsen edustaa vain **henkilökohtaista asiantuntemustaan**, ei yritystään eikä jäsenmaata. Työryhmillä on pysyvä jäsenkokoonpano ja tiedonvaihto tapahtuu suoraan ryhmän sisällä. [Collaboration Toolia](#) käytetään myös työryhmien dokumenttiarkistona. SESKOn toimistolla ei ole pääsyä työryhmien dokumentteihin.

2.3 Projektiryhmät (BTTF, BTWG)

Niille standardointialoitteille, joiden aihepiiri ei sovi millekään tietylle tekniselle komitealle, *Tekninen valiokunta* voi perustaa ns. **projektiryhmiä** (BTTF tai BTWG). Jäsenmaat (Suomessa SESKO) voivat nimetä näihin edustajansa.

Lähtökohtana näille, rajattua työkohdetta käsitteleville projektiryhmille on usein jonkin jäsenmaan ehdottama aihe (esim. Vilamoura-ilmoitus, katso kohta 6.1), jonka valmistelu kiinnostaa myös muita CENELECin jäsenmaita.

Standardoimiskohteille, joihin jäsenmaat ovat osoittaneet laajaa kiinnostusta, *Tekninen valiokunta* perustaa **projektiryhmän BTTF** (BT Task Force), joka toimii **komitean tavoin** ja johon nimetyt jäsenet edustavat jäsenmaataan. BTTF-projektiryhmien valmisteluasiakirjat jaetaan kansallisille komiteoille [Collaboration Toolin](#) kautta.

Vähäistä kiinnostusta herättäneitä kohteita varten *Tekninen valiokunta* perustaa **työryhmän BTWG** (BT Working Group), joka toimii **työryhmän tavoin** ja jonka työhön liittyvät valmisteluasiakirjat saavat vain ne asiantuntijat, jotka käytännössä osallistuvat projektiryhmään.

2.4 Raportoivat sihteeristöt

IEC:n teknisille komiteoille, joille ei ole vastinetta CENELECissä, on kuitenkin olemassa **raportoiva sihteeristö** (Reporting Secretariat, SR). Sitä ylläpitää jokin CENELECin jäsenmaista. Raportoiva sihteeristö huolehtii sille nimetyin IEC-komitean työn tulosten soveltamisesta myös CENELECissä. Lähinnä kyse on CENELECin kysely-, lausunto- ja äänestyskierrosten järjestämisestä yhdessä CENELECin keskustoimiston (CCMC) kanssa valmisteluvaiheessa oleville tai jo julkaistuille ao. IEC-komitean standardeille.

2016-01-22

2.5 Yhteiset CEN/CENELEC ja ETSI/CENELEC -komiteat ja työryhmät

Tarkka rajanveto sähköalaan ja muuhun tekniikkaan ([CEN](#)) kuuluvan standardoinnin välille voi olla mahdotonta. Vahvasti molempiin toimialueisiin liittyville työkohteille ovat CEN ja CENELEC muodostaneet **yhteisiä teknisiä komiteoita ja työryhmiä**. Suomessa CEN:in jäsenenä on [Suomen Standardisoimisliitto SFS ry](#), jonka kanssa SESKO sopii tarvittavasta suomalaisesta asiantuntijaryhmästä ja sellaisen muodostamisesta.

Sähköalan ja tietoliikennealan ([ETSI](#)) välinen rajanveto on myös joissakin tapauksissa vaikeaa ja sen vuoksi CENELECillä ja ETSI:llä on myös **yhteisiä työryhmiä**. ETSIä Suomessa edustaa [Viestintävirasto](#).

3 CENELEC-TYÖSKENTELY SESKOssa

Suomea CENELEC:ssä edustaa SESKO, joka toimii ns. **kansalliskomiteana** (Finnish National Committee, Finnish NC, lyhenne FI-NC).

Suomen kansalliskomitean

- puheenjohtajana toimii SESKOn hallituksen puheenjohtaja
- sihteerinä toimii SESKOn toimitusjohtaja

Kansalliskomitean ominaisuudessa SESKO

- **edustaa** Suomea CENELECin hallinnollisissa elimissä
- **organisoi** suomalaiset asiantuntijat osallistumaan tekniseen työhön
- **nimittää** suomalaiset asiantuntijat komiteakokouksiin (Suomen edustajaksi) ja työryhmiin (henkilökohtaisiksi edustajiksi).

SESKOn toimisto muodostaa yhteyskanavan

- joka hoitaa Suomen kansalliskomitean yhteydenpidon CENELECin keskustoimiston (CCMC) ja suomalaisten asiantuntijoiden välillä,
- järjestää kansallisia lausunto- ja äänestyskierroksia,
- valvoo äänestysmääraikoja sekä hoitaa äänestysvastauksen ja kommenttien lähettämisen kansallisen komitean/seurantaryhmän näkemysten pohjalta.

3.1 SESKOn seurantaryhmät

Jokaista CENELECin teknistä komiteaa/alakomiteaa vastaa SESKOssa **seurantaryhmä**. Seurantaryhmä koostuu **yhdyshenkilöstä** sekä toimintaan mukaan ilmoittautuneista **jäsenistä**. SESKOn toimisto välittää seurantaryhmälle sitä koskevat CENELEC dokumentit. Käytännössä valtaosa CENELECin ja seurantaryhmien jäsenten välisestä tiedonvaihdesta tapahtuu [Collaboration Toolin](#) avulla. SESKOn toimistossa on jokaiselle seurantaryhmälle oma **vastuuhenkilönsä**, joka avustaa yhdyshenkilöä ja jäseniä ryhmän toimintaan liittyvissä kysymyksissä.

2016-01-22

Seurantaryhmän **jäsenten** tehtävänä on:

- **seurata** itseään kiinnostavien standardiehdotusten valmistelua ko. komitean työdokumenttien avulla
- esittää tarpeelliseksi katsomansa **kannanotot** ehdotuksiin ajoissa ennen määräaikoja seurantaryhmänsä **yhdyshenkilölle**.

Seurantaryhmän **yhdyshenkilön** tehtävänä on:

- **seurata** dokumenttien avulla **suomalaiselta kannalta** merkittävien standardiehdotusten valmistelua,
- muodostaa ryhmän jäsenten ilmoittamiin näkemyksiin perustuva **Suomen kannanotto** (lausunto tai äänestysvastaus),
- em. kannanottojen (äänestysvastaukset, kyselyt, lausuntokierrosten kommentit) **lähettäminen** SESKOn toimistoon riittävän ajoissa ennen asiakirjoihin merkittyjä määräaikoja.

Seurantaryhmät kokoontuvat vain **tarvittaessa**. Mikäli jäsenet eivät kommentoi, voi yhdyshenkilö laatia Suomen kannanoton oman näkemyksensä perusteella.

Tapauksissa joissa IEC:ssä ja CENELECissä on toisiaan vastaavat tekniset komiteat/alakomiteat, on myös Suomessa yleensä yksi ja sama seurantaryhmä.

Seurantaryhmän suhteesta standardointikomiteaan (SK) kerrotaan SESKOn toimintaohjeessa TO 1 *Osallistuminen SESKOn toimintaan*. Ohjeet löytyy SESKOn verkkosivuilta kohdasta [Osallistuminen → Ohjeita asiantuntijoille](#).

3.2 Dokumenttijakelu

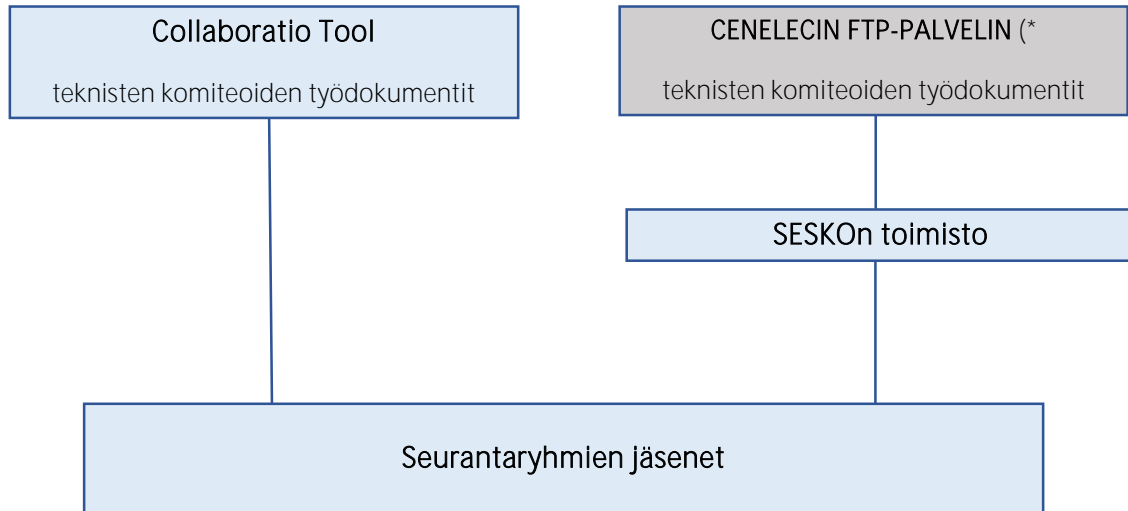
Kaikki CENELECin dokumentit jaetaan **sähköisesti**.

CENELECin dokumenttijakelu poikkeaa IEC:n vastaavasta siten, että teknisten komiteoiden työdokumentit eivät kulje keskustoimiston (CCMC) kautta. Tekniset komiteat vievät työpaperinsa [Collaboration Tooliin](#), josta kansallisten komiteoiden asiantuntijat (eli seurantaryhmien jäsenet) voivat ne ladata itselleen.

Koska kaikki CENELECin dokumentit eivät ole asiantuntijoiden saatavilla suoraan (esimerkiksi EN-standardiehdotusten tekstit ja äänestysaatteet), toimittaa SESKO nämä työdokumentit asiantuntijoille (eli seurantaryhmien jäsenille) sähköpostitse.

Kuvassa 2 on esitetty CENELECin dokumenttijakelun periaatteet.

2016-01-22

*) FTP-palvelin on vain SESKOn toimiston käytössä

Kuva 2 - CENELEC-dokumenttien jakelu

Seurantaryhmien jäsenet saavat siis dokumentit **kahta reittiä**:

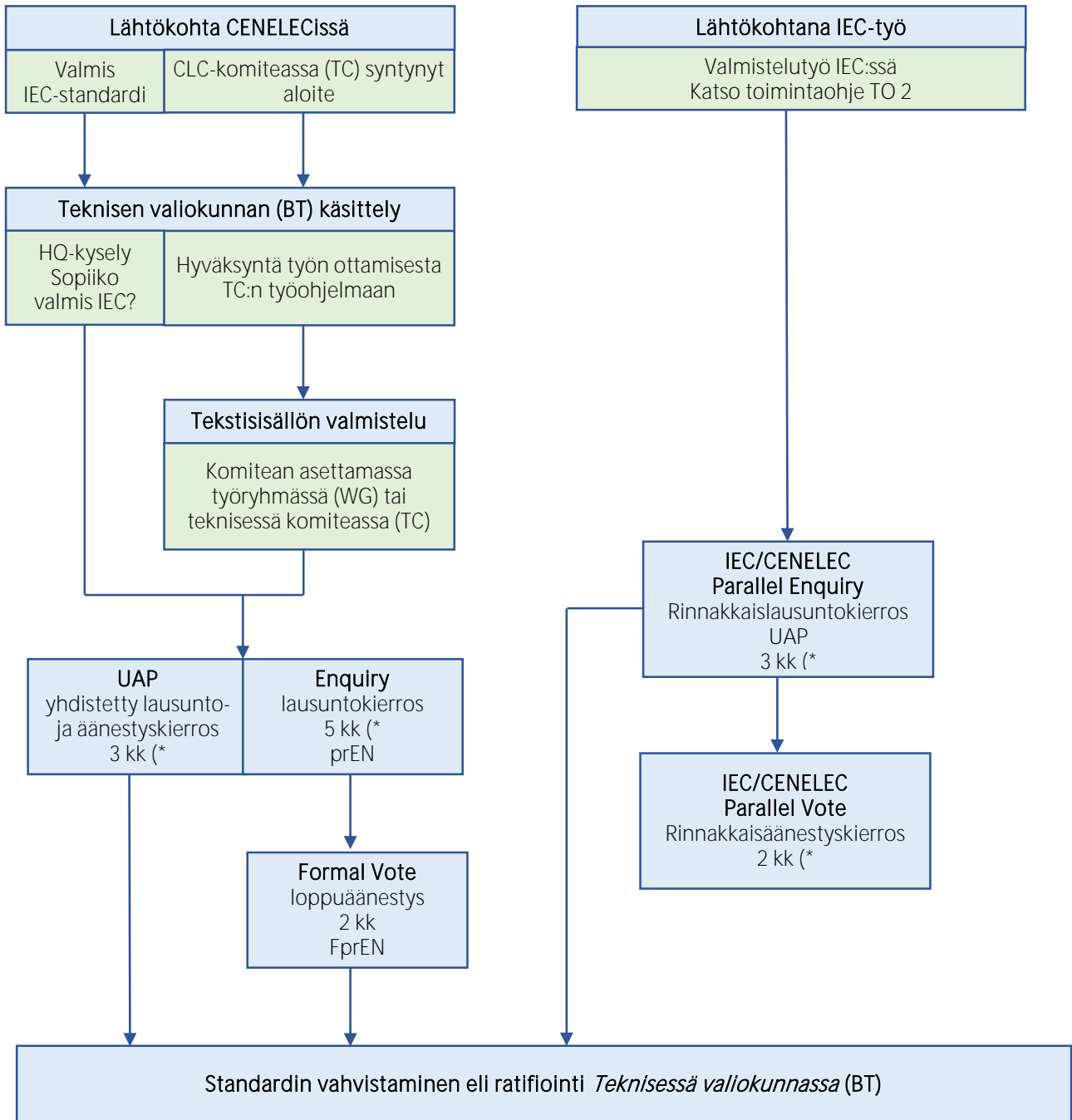
- komiteoiden työdokumentit suoraan [Collaboration Toolista](#) (omatoiminen lataaminen)
- standardiehdotukset ja äänestysaatteet SESKOn toimiston kautta sähköpostilla.

HUOM: Rinnakkaiskäsitellyssä olevista EN-standardiehdotuksista ei ole erillistä prEN-dokumenttia, vaan ehdotustekstinä toimii IEC-dokumentti (CDV tai FDIS) sellaisenaan. IEC-dokumentin tunnus on kerrottu EN-äänestysaatteessa.

Avoimena olevien CENELEC lausuntopyyntöjen ja äänestysten seuraamisen helpottamiseksi SESKO pitää yllä luetteloa: "[Avoimet EN-äänestykset](#)" ([Osallistuminen](#) → [Ajankohtaiset lausunnot ja äänestykset](#))

4 CENELEC-STANDARDIEN VALMISTELU JA TYÖDOKUMENTIT

Kaavio CENELEC-standardien valmisteluprosessista on kuvassa 3.

*) UAP-äänestysten kesto on aiemmin ollut 5 kk ja sitä voidaan edelleenkin käyttää tapauskohtaisesti. Standardien valmistumisen nopeuttamiseksi äänestysaikoja pyritään lyhentämään.

Kuva 3 - Kaavio CENELEC-standardin valmistelun vaiheista

2016-01-22

4.1 IEC-esikuviin pohjautuvat standardit

Noin 80 % CENELECin laatimista EN-standardeista ja HD-asiakirjoista pohjautuu kansainvälisiin IEC-standardeihin. Standardit ovat joko **täysin identtisiä** (jolloin CENELEC julkaisee vain **voimaansaattamisilmoituksen**) tai jonkin verran niin kutsutuilla CENELECin **yhteisillä muutoksilla** (CENELEC Common Modifications) muutettuja. IEC-esikuviin pohjautuvien standardien valmisteluun on kaksi vaihtoehtoa:

- jo ilmestyneen IEC-standardin käyttöönottoaminen HQ-harmonisointikyselyn kautta tai
- valmistelussa olevan IEC-standardiehdotuksen käyttöönottoaminen lähettämällä se IEC:n CDV-äänestysvaiheessa samanaikaisesti CENELECin **rinnakkaislausuntokierrokselle** (IEC-CENELEC Parallel Enquiry) ja/tai lähettämällä se myöhemmässä IEC:n FDIS-loppuäänestysvaiheessa vastaavasti CENELECin **rinnakkaisäänestykseen** (IEC-CENELEC Parallel Vote).

Molemmissa tapauksissa lopullisen CENELEC-standardin tekstin tekninen sisältö on julkaistu IEC- standardina. CENELEC-standardin oma tekstiosa sisältää vain IEC-standardia koskevan **voimaansaattamisilmoituksen** ja mikäli yhteisiä muutoksia (Common Modifications) on laadittu, ainoastaan näiden muutoskohtien tekstit.

Rinnakkaiskäsittely perustuu IEC:n ja CENELECin väliseen ns. Dresdenin sopimukseen, jonka mukaan IEC tarjoaa CDV-vaiheessa olevaa standardiehdotusta samanaikaisesti CENELEC-lausuntokierrokselle. **Rinnakkaiskäsittely on tavallaan "oletusasetus", josta poikkeaminen on perusteltava.**

4.1.1 HQ-harmonisointikyselyt

Harmonisointikyselyitä ei nykyisin juurikaan tule, koska Dresdenin sopimuksen perusteella harkinta IEC- standardin käyttöönottamisesta EN-standardina tehdään pääsääntöisesti jo IEC-valmistelun aikana.

Kun kyse on **jo ilmestyneiden** IEC-standardien käyttöönottamisesta CENELEC-standardina, lähettää CENELECin keskus toimisto (CCMC) jäsenmaille **HQ-harmonisointikyselyn** (Harmonization Questionnaire). Kyselyllä on kaksi muotoa: täysin uusien IEC-standardien kohdalla tehtävä **PQ-kysely** (Primary Questionnaire) ja vanhojen EN-standardien/ HD-asiakirjan päivittämisestä uudempaa IEC:tä vastaavaksi tehtävä **UQ-kysely** (Updating Questionnaire).

HQ-harmonisointikyselyllä halutaan selvittää:

- sopiiko aiottu esikuvastandardi EN-standardiksi,
- onko jäsenmailla ehdotuksia ns. CENELECin yhteisiksi muutoksiksi (Common Modifications), jotka tulisi IEC-tekstin lisäksi ottaa eurooppalaisella tasolla huomioon,
- onko jäsenmaissa poikkeavia viranomaismääräyksiä tai ns. kansallisia erityisolosuhteita, jotka standardissa olisi mainittava,
- onko jäsenmaissa omaa vastaavaa kansallista standardia voimassa

HQ-harmonisointikyselyn tulosten perusteella CENELECin *Tekninen valiokunta* päättää standardin jatkovalmistelusta. Jos kyselyn tulos osoittaa hyväksymistä eikä CENELECin yhteisiä muutoksia tarvita, ehdotus etenee UAP-äänestykseen. Jos kysely on osoittanut tarvetta muutoksille, ne valmistellaan aihetta vastaavassa CENELECin teknisessä komiteassa (TC) tai alakomiteassa (SC). Valmistelun jälkeen ehdotus lähetetään tarvittaville CENELECin

2016-01-22

lausunto- ja äänestyskierroksille, samaan tapaan kuin kohdassa 5.2 esitettyjen standardien valmistelussa tapahtuu.

4.1.2 IEC-standardin ja CENELEC-standardin valmistelu rinnakkain

IEC ja CENELEC ovat keskenään sopineet (ns. Dresdenin sopimus), että suurin osa IEC-standardiehdotuksista lähetetään IEC-valmistelun aikana myös CENELECin jäsenille, ensin lausuntoa varten ja myöhemmin äänestettäväksi lopullista EN-standardia varten. Rinnakkainen valmistelu parantaa IEC- ja EN-standardien yhdenmukaisuutta ja nopeuttaa EN-standardien valmistumista. Yhteistyö on mahdollista mm. siksi, että lähes kaikki CENELECin jäsenmaat ovat aktiivisia myös IEC:ssä.

4.1.2.1 IEC-CENELEC-rinnakkaislausuntokierros (Parallel UAP)

CENELECissä **rinnakkaislausuntokierroksella** olevan ehdotuksen varsinainen tekninen teksti on IEC:n CDV-äänestyksessä olevassa CDV-(Committee Draft for Vote) ehdotuksessa.

Käytännössä IEC-CENELEC-rinnakkaislausuntokierros on aina CENELECin kannalta UAP (Unique Acceptance Procedure). UAP:ssä **lausuntokierros** (enquiry) ja **loppuäänestys** (Formal Vote) on yhdistetty yhdeksi äänestykseksi, jonka äänestysaika on 3 kk.

HUOM: Tämä UAP:n käyttö IEC CDV-vaiheen rinnalla johtuu siitä, että IEC:ssä on mahdollista, että standardi hyväksytään julkaistavaksi suoraan CDV-vaiheen äänestyksen perusteella.

CENELECin osalta rinnakkaislausuntokierroksesta on olemassa ainoastaan **saatelomake**, jonka SESKOn toimisto lähettää ehdotuksesta vastaavan CENELEC-komitean kansallisen vastinkomitean/seurantaryhmän jäsenille. Vastauslomakkeessa on ehdotetun standardin **"FprEN"**-tunnus ja siinä viitataan IEC:n CDV-ehdotukseen (IEC-asiakirjan tunnus).

CENELECin saatelomakkeessa standardiehdotukselle on annettu jo "FprEN-" ehdotustunnus. Varsinainen standardin numero on sekä IEC:ssä että CENELEC:ssä **sama**. Poikkeuksena tästä säännöstä ovat IEC/CISPR:n standardit, joiden EN-tunnus on muotoa EN 55 0xx, missä xx on sama kuin CISPR- standardin tunnusnumero, esim. CISPR 22 →EN 55 022.

Rinnakkaislausuntokierroksella olevaan standardiehdotukseen esitettävät kommentit osoitetaan varsinaisesti IEC:lle, koska kyse on CDV-äänestyksestä. Yhdyshenkilön tehtävänä on sekä IEC-äänestysvastauksen että CENELEC-lausuntovastauksen valmistelu ja toimittaminen SESKOn toimistoon.

CENELEC-lausuntovastauksessa on ilmoitettava, millainen kanta IEC:n CDV-ehdotukseen on otettu. IEC:lle mahdollisesti esitettyjä kommentteja ei toimiteta CENELECille. Tämän lisäksi CENELEC-vastauksessa tulee ilmoittaa **mahdolliset olemassa olevat viranomaispoikkeukset tai kansalliset erityisolosuhteet, jotka vaativat poikkeamista standardista**.

HUOM: Standardiehdotuksen valmistelun eteneminen riippuu ensisijaisesti CDV-äänestyksen tuloksesta IEC:ssä, katso toimintaohje TO 2. On myös mahdollista, että äänestyksen tulos on eri organisaatioissa erilainen, katso Taulukko 2.

2016-01-22

Taulukko 2 - Rinnakkaislausuntokierroksen tulos

IEC-tulos	CENELEC-tulos	Jatko IEC:ssä	Jatko CENELEC:ssä (*)
Yes	Yes	Julkaistaan	Vahvistetaan EN-standardiksi
Yes	No	Julkaistaan	Otetaan jatkokäsittelyyn CENELEC:ssä. Esim. CENELECin yhteiset muutokset
No	Yes	Palautuu takaisin komitealle	Ei jatku
No	No	Palautuu takaisin komitealle	Ei jatku

*) Jatko CENELEC:ssä on aina hieman epävarma. Jopa läpimenneen äänestyksen jälkeen saattaa BT-käsittelyssä tulla viivästyksiä. Vastaavasti IEC:ssä kaatunut ehdotus saattaa jatkaa etenemistä CENELEC:ssä, jos aihe katsotaan tärkeäksi.

4.1.2.2 IEC-CENELEC-rinnakkaisäänestys (Parallel Vote)

CENELECin **rinnakkaisäänestyksessä** olevan ehdotuksen varsinainen tekninen teksti on IEC:n loppuäänestyksessä olevassa FDIS-(Final Draft for International Standard) ehdotuksessa.

CENELECin osalta rinnakkaisäänestyksestä on olemassa ainoastaan **saatelomake**, jonka SESKOn toimisto lähettää ehdotuksesta vastaavan CENELEC-komitean kansallisen vastinkomitean/seurantaryhmän jäsenille. Saatelomakkeessa on ehdotetun standardin **"FprEN"**-tunnus ja siinä viitataan IEC:n FDIS-ehdotukseen (IEC-asiakirjan tunnus).

HUOM: Seurantaryhmän jäsenten on **syitä huomata, että merkinnällä "Submitted for parallel voting in CENELEC"** varustetut FDIS-standardiehdotukset ovat loppuäänestyksessä myös eurooppalaisiksi EN-standardeiksi. Tämä tarkoittaa, että **hyväksymisen jälkeen ne on vahvistettava sellaisenaan myös SFS-standardeiksi** ja mahdolliset ristiriitaiset SFS-standardit on kumottava. CENELEC-käsittelyn kannalta tässä äänestyksessä on merkityksellistä tulevan EN-standardin voimaansaattamisaikataulu, jota CENELEC-äänestys myös koskee.

Kumpikin järjestö laskee äänestystuloksen omien sääntöjensä mukaisesti. CENELEC:ssä äänestykset tapahtuvat painotetuin äänin (katso kohta 1.1). Ehdotus hyväksytään, jos se saa enemmän kuin 71 % annetuista äänistä.

4.2 Puhtaasti CENELEC:ssä laaditut standardiehdotukset

CENELECin tekniset komiteat (TC, SC) ja projektiryhmät (BTWG, BTTF) voivat valmistella omia standardiehdotuksiaan (prEN ~ eurooppalaisiksi standardeiksi, prHD ~ harmonisointiasiakirjoiksi).

Lähtökohta tai aloite CENELEC-standardointityölle voi syntyä CENELECin teknisen komitean kokouksessa jonkin jäsenmaan aloitteesta tai ns. Vilamoura-ilmoituksen perusteella (katso kohta 6.1).

4.2.1 Työryhmävaihe ja komiteoiden "secretariat"-merkityt asiapaperit

Teknisessä komiteassa tehtävää standardiehdotusta laatii yleensä aluksi työryhmä (WG). Työryhmän tapahtumista ja ehdotuksista saavat tietoa ainoastaan siihen nimetyt jäsenet [Collaboration Toolin](#) välityksellä. Osallistuminen työryhmätason työskentelyyn on **tehokkain ja tärkein** vaikutuskeino.

2016-01-22

Kun työryhmä saa ehdotuksensa valmiiksi, se lähettää sen komitean käsittelyyn. Ehdotus saa, kuten muutkin komitean kokouksiin tarkoitetut paperit, secretariat-tunnuksen joka muodostuu komitean numerosta, sihteeristökäsittelyä osoittavasta lyhenteestä, Sec, ja juoksevasta järjestysnumerosta, esim. "CLC/TC XX(Sec) yyyy".

CENELEC-asiapapereiden sen hetkinen valmisteluvaihe käy useimmiten ilmi kansilehden teksteistä. Komiteavaiheen dokumentit jaellaan seurantaryhmien jäsenille CENELECin [Collaboration Toolin](#) kautta.

Komiteavaiheessa esitetään kannanotot ja parannusehdotukset standardiehdotuksiin. Myöhemmissä vaiheissa muutosten aikaansaaminen on paljon vaikeampaa.

Tekninen komitea päättää työryhmiensä valmistelemien standardiehdotusten lähettamisestä jäsenmaille kannanottoja varten jo ennen virallista ENQUIRY-lausuntokierrosta. Tällöin ehdotuksen kansilehdellä tai saatekirjeessä mainitaan "*Secretariat Enquiry*" tai "*Secretariat Questionnaire*" sekä määräaika, johon mennessä vastaukset on toimitettava ko. sihteerille.

4.2.2 CENELECin lausuntokierros (Enquiry)

Kun työryhmätasolta komitean/alakomitean käsiteltäväksi tullut ehdotus katsotaan riittävän valmiiksi, voi komitea/alakomitea kokouksessaan päättää standardiehdotuksen lähettamisestä 5 kuukauden Enquiry-lausuntokierrokselle. Lausuntokierroksen toteuttaa CENELECin keskustoimisto (CCMC), joka antaa tässä vaiheessa ehdotukselle jo tulevan standardin tunnuksen.

SESKOn toimisto jakaa standardiehdotuksen tekstin suomalaiselle seurantaryhmälle. Näitä ehdotuksia **ei siis jaeta** [Collaboration Toolin](#) kautta. Määräaika mahdollisten kommenttien toimittamiselle CENELECin toimistoon on mainittu ehdotuksen kansilehdellä. Ehdotustekstin lisäksi toimitetaan myös lausuntokierroksen saatelomake.

Jos CENELEC-komitea tai alakomitea on jo omassa käsittelyssään (siis "secretariat-paperina", katso kohta 5.2.1) saavuttanut selkeän ja kattavan konsensuksen jäsenmaiden kesken, voidaan lausuntokierros ja sen jälkeinen loppuäänestys korvata nopealla UAP-menettelyllä, katso kohta 4.2.4.

4.2.3 CENELECin loppuäänestys (Formal vote)

Kun standardiehdotukseen lausuntokierrokselta saadut kommentit on käsitelty, voi komitea/alakomitea tehdä kokouksessa päätöksen sen lähettamisestä muodolliseen 2 kuukauden Formal vote- loppuäänestykseen.

SESKOn toimisto jakaa standardiehdotuksen tekstin seurantaryhmälle. Määräaika mahdollisten kommenttien toimittamiselle CENELECin toimistoon on mainittu ehdotuksen kansilehdellä. Ehdotustekstin lisäksi toimitetaan myös äänestyskierroksen saatelomake.

Koska kyseessä on muodollinen loppuäänestys, on muutosten ehdottaminen useimmiten turhaa, varsinkin mikäli äänestetään ehdotuksen hyväksymisen puolesta. Standardin sisältöön on pyrittävä vaikuttamaan aikaisemmin. Äänestystulos lasketaan jäsenmaiden painotetuilla äänillä (katso kohta 1.1). Hyväksyntä edellyttää >71 % kannattavaa ääntä. Jos tulos osoittaa hyväksymistä, ei mahdollisia kommentteja käsitellä lainkaan. Ainoastaan puhtaasti toimitustekniset korjaukset voivat olla mahdollisia.

2016-01-22

4.2.4 CENELECin UAP-(Unique Acceptance Procedure) –menettely

Teknisellä komitealla on mahdollisuus nopeuttaa standardin hyväksymistä yhdistämällä 5 kuukauden ENQUIRY -lausuntokierros ja sen jälkeinen 2 kuukauden FORMAL VOTE - loppuäänestys. Nopeampi menettely on ns. yhdistetty lausunto- ja loppuäänestyskierros (Unique Acceptance Procedure). UAP-menettelyn pituus on 5 kuukautta.

HUOM. IEC/CLC-rinnakkaiskäsitelyssä (IEC/CDV // CLC/UAP) äänestysaika on 3 kk, koska se seuraa IEC:n CDV-prosessia.

Ehdotuksen käsittely tapahtuu samoin kuin kohdassa 4.2.3 esitettyssä loppuäänestyksessä.

UAP-menettelyä voidaan soveltaa silloin, kun työryhmässä ja komiteatasolla on standardin sisällöstä saatu aikaan laaja konsensus jäsenmaiden kesken. Koska tässä vaiheessa kyse on kuitenkin myös loppuäänestyksestä ja mahdollisten kommenttien käsittely riippuu siitä onko äänestystulos hylkäävä, saattaa muutosten ehdottaminen olla turhaa. Koska UAP-äänestys on luonteeltaan loppuäänestys (Formal Vote), ei äänestyksessä hyväksytyyn ehdotukseen voi enää tehdä mitään teknisiä muutoksia ennen julkaisua. Jos komitea haluaa tehdä vielä muutoksia on ehdotus vietävä uudelleen varsinaiseen loppuäänestykseen. Standardin sisältöön tulisi pyrkiä vaikuttamaan aikaisemmin. UAP-äänestystulos lasketaan jäsenmaiden painotetuilla äänillä ja hyväksyntä edellyttää >71 % kannattavaa ääntä (katso kohta 1.1).

HUOM: IEC/CENELEC-rinnakkaiskäsitelyssä olevat IEC:n CDV-ehdotukset ovat aina UAP-käsittelyssä ja niiden äänestysaika on sama kuin IEC:n CDV-äänestyksen aika (IEC:n oletusarvo on 3 kk).

4.2.5 CENELECin standardien vahvistaminen

Eri loppuäänestysten perusteella hyväksytyksi tulleet EN-standardit ja HD-asiakirjat vahvistaa (ratifioi) CENELECin *Tekninen valiokunta* (BT).

4.2.5.1 Automaattinen vahvistus

Jos standardiehdotus saa loppu- tai UAP-äänestyksessä yksimielisen kannatuksen se vahvistetaan automaattisesti. CENELECin keskustoimisto (CCMC) lähettää tiedot äänestyksen tuloksesta BT-jäsenille tiedoksi. Halutessaan BT:n jäsen voi vaatia tietyn ehdotuksen tarkempaa käsittelyä **"by correspondence"** tai BT:n kokouksessa.

4.2.5.2 Vahvistus BT:ssä kirjeenvaihtomenettelyllä (by correspondence)

Jos äänestyksen tulos on positiivinen, mutta ei yksimielinen, ehdotus menee BT:n kirjeenvaihtokäsittelyyn. Yleensä tässä vaiheessa BT myös pyytää ehdotuksen laatijan (CLC/TC, CLC/BTTF, jne.) kannanottoa äänestystulokseen. Oletusarvo tässäkin tapauksessa on, että ehdotus vahvistetaan. Tarvittaessa BT:n jäsen voi vaatia asian käsittelyä BT:n kokouksessa.

4.2.5.3 Vahvistus BT:n kokouksessa

Äänestyksessä olleen standardiehdotuksen jatkokäsittely ratkeaa viimeistään BT:n kokouksessa. Ehdotuksen vahvistus saattaa viivästyä, vaikka äänestystulos olisi positiivinen. Tällaiset tapaukset ovat harvinaisia, mutta niitä esiintyy.

2016-01-22

4.3 Kansalliset lausuntokierrokset Suomessa

Eurooppalaisten EN-standardien julkaisuvelvoite SFS-standardeina vaatii SESKOa hoitamaan kansallisen lausuntokierroksen järjestelyt riittävän aikaisessa vaiheessa. Kaikki prEN -ehdotukset, jotka ovat CENELECin lausuntokierroksilla (ENQUIRY tai PARALLEL ENQUIRY) otetaan SESKOn toimistossa automaattisesti SFS-standardiehdotusprojekteiksi. Tämä voidaan tehdä myös jo aiemmin, HQ-kyselyvaiheessa. Ehdotukset liitetään SESKOn lausuntokierrokselle lähetettyjen standardiehdotusten luetteloon, jaettavaksi kuukausittain SESKOn jäsenyhteisöille tiedoksi ja esitettäväksi SESKOn verkkosivuilla kohdassa Osallistuminen → Ajankohtaiset lausunnot ja äänestykset → [SESKOn lausuntopyynnöt](#).

Mahdolliset lausunnot, jos niitä on saatu, toimitetaan aiheesta vastaavan seurantaryhmän yhdyshenkilölle. Lausunnot on otettava huomioon Suomen kommenttia tai äänestysvastausta laadittaessa.

Jos SESKOn lausuntokierroksella olleesta standardiehdotuksesta valmistuu myöhemmässä vaiheessa suomennos, ei sitä enää laiteta pelkän suomennoksen vuoksi uudelle lausuntokierrokselle.

4.4 Kansalliset poikkeukset

Standardoinnilla pyritään mahdollisimman hyvään yhdenmukaisuuteen kaikissa käyttäjäpiireissä. Euroopan alueella, jossa EN-standardit ovat myös kansallisia standardeja, tämä ei kuitenkaan aina ole mahdollista. Standardointijärjestöt eivät voi kumota maan lainsäädäntöä tai viranomaisen antamia määräyksiä. Lisäksi maantieteelliset olot voivat asettaa omia vaatimuksiaan. CENELEC tuntee ns. A-poikkeuksen sekä ns. kansallisen erityisolosuhteen (Special National Condition, SNC).

A-poikkeus (A-deviation)

Viranomaismääräyksestä johtuva poikkeus, jonka olemassaoloon kansallinen standardointijärjestö ei voi vaikuttaa.

Kansallinen erityisolosuhte (Special National Condition, SNC).

Maadoitusolosuhteista, jännitearvoista, ilmastosta tms. johtuva kansallinen ominaisuus, jonka **muuttaminen pitkälläkään aikavälillä ei ole mahdollista**. Suomessa tyypillinen esimerkki talven alhaiset lämpötilat.

Erillisten poikkeusten lisäämisen sijasta olisi tärkeämpää vaikuttaa standardin sisältöön niin, että ne olisivat jo vaatimuksissa huomioitu. Tämä ei aina ole kuitenkaan saavutettavissa. Tarpeelliset poikkeukset on kuitenkin ilmoitettava mahdollisimman aikaisin, viimeistään ENQUIRY-lausuntokierroksen yhteydessä, ja ne esitetään kohta kohdalta standardin tekstiin nähden. A-poikkeusten osalta on lisäksi ilmoitettava poikkeusten laillinen peruste selvänä, yksilöitynä viitteenä voimassaolevaan viranomaismääräykseen ja sen kohtiin. Poikkeusten ilmoittaminen standardissa auttaa käyttäjiä oikean tiedon löytämisessä.

2016-01-22

4.5 Äänestyksiin vastaaminen ja kommentit

Seurantaryhmän yhteyshenkilön tehtävänä on laatia Suomen kannanotto, äänestysvastaus ja mahdolliset kommentit, lausunto- ja äänestyskierroksilla oleviin ehdotuksiin.

Alla olevassa taulukossa 3 on esitetty EN-standardin valmistelun vaiheet ja niihin liittyvät lausuntopyynnöt ja äänestykset sekä niihin vastaaminen.

Taulukko 3 – Standardin valmistelun vaiheet

Standardin vaihe	Vaikuttaminen / vastaaminen	Huomautuksia
Työryhmä	Aktiivinen osallistuminen työryhmän toimintaan.	<u>Paras tapa</u> vaikuttaa standardin tekniseen sisältöön
Lausuntokierros (Secretariat enquiry)	Käytännössä viimeinen vaihe, jossa voi vielä vaikuttaa ehdotuksen tekniseen sisältöön. (Vastaa IEC:n CD-lausuntokierrosta)	Lausuntopyyntöön vastaaminen ei ole pakollista.
Lausunto- ja äänestyskierros (Enquiry)	Tässä vaiheessa voi esittää myös teknisiä kommentteja. Kielteinen äänestysvastaus on perusteltava. Vaatimus kansallisesta A-poikkeuksesta ja kansalliset erityisolosuhteet on esitettävä tässä vaiheessa.	Vastaaminen on pakollista
Loppuäänestys (Formal Vote)	Kielteinen äänestysvastaus on perusteltava Vain editoriaalisia kommentteja voi esittää	Vastaaminen on pakollista

Kommentit tulee laatia sitä varten olemassa olevalle lomakkeelle ([form comments.dot](http://form.comments.dot)). Tämä lomake on IEC:n laatima, mutta sitä pitää käyttää myös CENELECille lähetettävissä kommentteissa.

Täytetty kommenttilomake lähetetään sähköpostin liitteenä SESKOn toimistoon ao. komitean vastuuhenkilölle, joka hoitaa sen edelleen lähettämisen. Kommentit voi toimittaa SESKOon suomen, ruotsin tai englannin kielellä. Sähköpostiviestissä tulee samalla todeta äänestetäänkö puolesta vai vastaan.

Yleisperiaate äänestyksissä on, että **kielteinen äänestysvastaus on aina perusteltava**. Tämä edellyttää teknistä tai yleisluonteista (General) kommenttia. Vastaavasti tekninen kommentti johtaa yleensä kielteiseen äänestyskannanottoon.

Äänestysvastaukset kommentteineen on syytä toimittaa SESKOn toimistoon **hyvissä ajoin** ennen määräajan umpeutumista. Vastaaminen CENELECille tapahtuu sähköisesti, joten tekniset ongelmat tietojen siirrossa voivat aiheuttaa hankaluuksia viime tippaan jätettyjen vastausten kanssa. Yleensä **viikko tai kaksi** etukäteen riittää. Jos vastaaminen jää lähelle eräpäivää, asiasta on syytä sopia ao. vastuuhenkilön kanssa etukäteen. Ellei vastuuhenkilö ole tavoitettavissa vastaukset voi lähettää SESKOon sähköpostiosoitteeseen (asiakaspalvelu@sesko.fi), josta viesti ohjataan edelleen.

2016-01-22

5 CENELEC-STANDARDIEN KÄYTTÖNOTTO SUOMESSA

CENELECin vahvistamia standardeja (HD, EN) koskevat seuraavat velvoitteet:

ILMOITTAMINEN JULKISESTI (DOA-päivämäärä)

Vahvistettujen EN-standardien ja HD-asiakirjojen olemassaolosta (vahvistamisesta) on ilmoitettava julkisesti standardissa mainittuun DOA-päivämäärään mennessä
DOA = *latest date of announcement of the existence of the standard at national level*
SESKOn toimisto hoitaa ilmoittamisen automaattisesti.

VAHVISTAMINEN (DOP-päivämäärä)

Vahvistetut EN-standardit on saatettava kansallisen (SFS-) standardin asemaan standardissa mainittuun DOP-päivämäärään mennessä
DOP = *latest date of publication at national level*
Vahvistaminen voidaan Suomessa tehdä **kahdella** eri tavalla:

1. Standardi julkaistaan SFS-EN-standardina.
 - a) Teksti suomennetaan kokonaan tai osittain.
 - b) Julkaistaan englanninkielisenä (alkuperäisteksti painetaan).

Standardi suomennetaan, mikäli sen käyttäjäpiiri on laaja ja käyttäjäkunnan kielitaito oletetaan riittämättömäksi alkuperäistekstisen (englanninkielisen) standardin käyttöön.

2. Standardista ilmoitetaan SFS-tiedotus -lehdessä ja se luetteloidaan

Tätä vahvistamistapaa käytetään silloin, kun standardia voidaan soveltaa Suomessa sellaisenaan.

Vuoden 2015 aikana siirryttiin käytäntöön, missä kaikki CENELECin EN-standardit julkaistaan SFS-EN- standardeina. Julkaisussa on tällöin SFS-kansilehti, EN-julkaisun teksti ja IEC-standardeihin perustuvissa tapauksissa myös IEC-julkaisun teksti yhdistettynä samaan asiakirjaan. Tämä käytäntö poistaa vahvistamisen ns. ilmoitus/luetteloitimenettelyllä.

Kaikissa tapauksissa, mahdollisesta suomenkielisestä käännöstekstistä huolimatta, SFS-EN-standardin asemaan vahvistetaan alkuperäinen, **englanninkielinen** EN -standardi. HD -asiakirjoja ei ole pakko saattaa kansalliseksi standardiksi.

RISTIRIITAISTEN STANDARDIEN KUMOAMINEN (DOW -päivämäärä)

Jos vahvistettua EN-standardia tai HD-asiakirjaa vastaava poikkeava kansallinen SFS-standardi on olemassa, on se kumottava tai yhdenmukaistettava EN-standardin/ HD-asiakirjan kanssa viimeistään DOW-päivämäärään mennessä.
DOW = *latest date of withdrawal of conflicting national standard*

KUMOTUN/KORVATUN STANDARDIN KÄYTÖN PÄÄTTYMINEN (DOC-päivämäärä)

Hyvin usein tarvitaan siirtymäkausi, jonka aikana siirrytään vanhan standardin käytöstä uuteen. Siirtymäkauden päätyminen ilmoitetaan DOC-päivämäärällä (DOC = date of

2016-01-22

cessation). Tällä tarkoitetaan päivämäärää, jonka jälkeen kumottua tai korvattua standardia ei enää voi käyttää vaatimustenmukaisuuden osoittamiseen.

DOC-päivämäärää ei ilmoiteta standardeissa (toisin kuin DOA, DOP ja DOR), vaan siirtymäkauden päätyminen ilmoitetaan EU:n virallisessa lehdessä julkaistavassa EU:n direktiiveihin liittyvien harmonisoitujen standardien luetteloissa. Useimmiten, mutta ei aina, DOC-päivämäärä on sama kuin DOW-päivämäärä.

6 KANSALLISTEN STANDARDIEN LAADINTA JA CENELEC

CENELECin jäsenmaiden on ilmoitettava toisilleen aikeistaan laatia kotimaisia standardeja. Kiinnostunut jäsenmaa on oikeutettu tulemaan työhön mukaan ja riittävän kattavan kiinnostuksen vallitessa työ voidaan siirtää eurooppalaiselle tasolle CENELECiin. Ilmoitukset tapahtuvat ns. Vilamoura-menettelyllä.

Työaiheita, joita CENELEC jo parhaillaan työstää, koskee **toimenpidekielto**, Standstill-tilanne. Jäsenmaat eivät saa julkaista aihetta koskevia omia kansallisia standardeja. Tarkoitus on sallia vain CENELECin kanssa yhdenmukaisen standardin julkaiseminen, kun se valmistuu.

6.1 Vilamoura-menettely

6.1.1 Ilmoittaminen

Jäsenmaan on ilmoitettava aikeestaan uuden kansallisen standardin tekemiseksi tai vanhan standardin uusimiseksi. Ilmoitusvelvollisuus koskee standardeja, jotka eivät ole täysin yhdenmukaisia vastaavan CENELEC- tai IEC-standardin kanssa.

Vilamoura-ilmoitus sisältää tiedot projektin nimestä ja sisällöstä. Lisäksi on perusteltava, miksi työ halutaan tehdä välittömästi eikä ehdottamalla sitä esim. IEC:n ao. teknillisen komitean työohjelmaan. Ilmoituksessa on mainittava myös suunniteltu määräaika lausuntokierrosta varten valmiille standardiehdotukselle.

Vilamoura-ilmoituksen laatii SESKOn toimisto, jonka kanssa asiasta on syytä tapauskohtaisesti neuvotella. SESKOn toimisto hoitaa Vilamoura-ilmoituksen toimittamisen edelleen CENELECin käsittelyyn.

6.1.2 Vastaaminen

SESKOn toimisto tiedottaa seurantaryhmien yhdyshenkilöille heidän aihepiiriinsä kuuluvista muiden maiden Vilamoura-ilmoituksista. Jos aihe on kiinnostava ja työhön halutaan vastata positiivisesti, on yhdyshenkilön esitettävä vastaus SESKOn toimistoon ennen ilmoitukseen merkittyä määräaika. Vastauksessa on oltava osallistuvan asiantuntijan nimi ja yhteystiedot.

Jos työkohde ei kiinnosta Suomea, ei siihen tarvitse vastata. Jos mikään CENELECin jäsenmaa ei ole kiinnostunut työkohteesta, CENELECin *Teknisen Valiokunnan* (BT) on kuitenkin todettava tilanne ja annettava ilmoittajamaalle vapaus tehdä kansallinen standardi.

Jos mikään CENELECin tekninen komitea ei ole työstä kiinnostunut, mutta se kiinnostaa joitakin jäsenmaita, astuu Standstill-toimenpidekielto voimaan välittömästi ensimmäisestä positiivisesta vastauksesta. CENELECin *Tekninen valiokunta* perustaa työtä varten projektiryhmän (BTF tai BTWG), jota yleensä vetää ilmoittajamaa.

2016-01-22

7 OSALLISTUMINEN KOKOUKSIIN

Tekniset komiteat kokoontuvat puheenjohtajansa ja sihteerinsä sopimana tai komitean edellisessä kokouksessa sopimana ajankohtana, useimmiten CENELECin Meeting Centre:ssä Brysselissä.

Osallistuminen komiteoiden kokouksiin tapahtuu **aina SESKOn nimeämänä**. Komiteoissa (TC, SC) ei ole henkilöjäseniä, vaan kukin jäsenmaa voi ilmoittaa kokouskohtaisen edustajansa. SESKO nimittää jäsenet myös työryhmiin (WG), jotka sopivat kokousajankohdista ja -paikoista sisäisesti.

Komiteoissa (TC, SC) ja projektiryhmissä (BTTF) kokousedustajat toimivat maansa edustajina. Työryhmissä (WG) jäsenet edustavat vain henkilökohtaista asiantuntemustaan.

7.1 Osallistuminen CENELEC-komiteoiden kokouksiin

CENELECin teknisen komitean/alakomitean kokouksiin osallistuja täyttää [Collaboration Toolista](#) löytyvän ilmoittautumislomakkeen ja toimittaa sen sähköpostilla SESKOon ao. komitean/alakomitean vastuuhenkilölle. Lomakkeen voi täyttää sähköisesti ja omakätistä allekirjoitusta ei vaadita.

Jos samaan kokoukseen lähtee useampia osanottajia (max. 4/jäsenmaa), on sovittava kuka on Suomen pääedustaja (äänioikeuden käyttäjä).

Komiteoiden pääasiallinen kokouskieli on englanti.

SESKOn toimisto ei huolehdi kokousosallistujien matkajärjestelyistä, mutta toimiston kautta voi **etukäteen** hakea avustusta matkakustannuksiin. Avustusta haetaan lomakkeella, joka löytyy SESKOn verkkosivuilta Osallistuminen → Ohjeita asiantuntijoille → [Matka-avustuslomakkeet ja ohjeet](#).

Kokouksen jälkeen edustajan on laadittava kokousselostus, Suomen kannalta olennaisista asioista, laajempaa tiedottamista varten ja lähetettävä se SESKOn toimistoon sähköisenä viimeistään **kuukauden kuluttua** kokouksen päättymisestä. Kokousselostus on edellytys matka-avustuksen saamiselle.

7.2 Osallistuminen CENELECin työryhmiin

CENELEC-työstä kiinnostunut seurantaryhmän jäsen voi ilmoittautua mukaan komitean asettamaan työryhmään (WG) tai CENELECin projektiryhmään (BTTF, BTWG). Liittyminen tapahtuu SESKOn toimiston kautta, ilmoittamalla tarvittavat yhteystiedot. Nimitykset vahvistaa SESKOn hallitus.

Ilmoittautumiset työryhmiin on aina tehtävä SESKOn toimiston kautta, Suomen kansalliskomitean nimissä. Tämä koskee myös CENELEC-komitean kokouksissa sovittuja työryhmiä, joihin on saatettu tiedustella läsnä olleiden kiinnostusta.

Työryhmän jäsen edustaa kokouksissa omaa asiantuntemustaan ja vastaa itse kustannuksista. SESKO:lta voi hakea avustusta matkakustannuksiin. SESKOn toimisto ei saa työryhmien asiapapereita lainkaan vaan kirjeenvaihto tapahtuu suoraan työryhmän kesken.

2016-01-22

Työryhmäkokousten jälkeen jäsenen tulee laatia lyhyt kokousselostus kokouksen olennaisista asioista ja lähettää se SESKOn toimistoon. Selostukset jaetaan aiheesta vastaavan komitean seurantaryhmälle tiedoksi.